

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

Aquest número 10 cèntims per tot arreu

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
Telèfon num. 18592.—BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1,50.—ESTRANGER, 2,50 pessetes

L'ofensiva contra Aranda

Us quants ultramontans aragonesos han demanat a l'Ajuntament de Saragossa que esborri el nom d'un carrer que porta el títol del famós pròcer de Siésamo.

Senyal dels temps, aquesta ofensiva desencadenada pel fanatisme contra don Pere Pau Abarca de Bolea.

Fa poc, en "La Prensa" de Buenos Aires es ficava l'"Azorin" amb el gran ministre de Carles III.

Deia "Azorin" entre altres bajanades, que Aranda, a les seves velleses, és dedicava a empaitar menors pels carrers de París.

Deurien portar roba talar i loyolesca aquestes menors que Aranda perseguia, o no són més que el somni d'una nit d'estiu del petit filòsof de Yecla.

En canvi, Moneva i Puyol, professor de Canònic de la Universitat saragossana—un senyor que mai badalla sense senyar-se—, ha tingut el bon gust d'oposar-se al cablenyisme dels debatejadors de carrers.

Per respecte a Costa — una de les seves admiracions fou Aranda —, prega Royo Villanova a "La Libertad" que no s'aixequi la sacrilega mà contra un mort a qui ningú gosà ofendre viu.

Conformes. I que consti que si Aranda hagués estat un reformador teòric, retòric, verbalista o platònic com Costa, ningú l'inquietaria i potser li farien estàtues i tot.

Aranda, però, fou un revolucionari d'acció, un revolucionari mut, que parlava amb les mans i amb els braços en comptes de fer-ho amb la llengua: era un dèspota il·lustre, un dictador popular, un estadista i un patriota que veia encarnades la pàtria i la nació en llurs treballadors, especialment en els de la terra, i això ací és imperdonable.

Menéndez i Pelayo, als seus "Heterodoxos", apedrega a Aranda, l'escup, l'estigmatitza. Per què?

Perquè fou l'executor de la Pragmàtica que foragitava d'Espanya els jesuïtes, donant-los només vint minuts de temps per abandonar llurs residències.

Perquè menspreava la teologia de Sant Tomàs, Dom Scott, Suárez i altres "pelacanyes" — són paraules del terrible comte.

Perquè no va creure en Déu ni a l'hora de la mort, com escriu Lafuente. I així un caputxí que el va voler fer entrar per força al cel, se'n va haver de tornar amb la cua entre cames.

Sentenciava sense apel·lació i es feia obeir sense replicar. "El rei ho vol, el comte

d'Aranda ho desitja, i jo ho mano", ve ha dir als capitosos del cèlebre moti d'Esquilache, en intimar-los que es retiressin a llurs cases pacíficament.

Un cop, discutint amb Carles III, aquest li va dir:

—Ets més tossut que una mula aragonesa.

—Em guanyeu vós—va contestar el ministre. I hom no sap encara si volia dir a tossut o a mula.

Per la seva tenacitat, pel seu caràcter sencer i massís, pel seu cap quadrat o cúbic, és el primer dels aragonesos per dret propi, és aragonès típic, prototípic.

Es cap d'una escola i d'un partit que es distingeixen pel sentit realista, progressiu i lliberal de llurs tendències.

Inspira les reformes de Carles III. Colonitza la Sierra Morena andalusa espanyola. Urbanitza Madrid. El rodeja la flor de la intel·lectualitat: Floridablanca, Campomanes, Olavide.

Tots els grans europeus contemporanis — Voltaire, Diderot, D'Alembert, Pombal — són amics seus. Voltaire diu que amb mitja dotzena d'homes com don Pere, Espanya es regeneraria aviat.

El poble entra com a casa seva al despatx que té el comte al Consell de Castella. És un governant genial, un dels nostres grans civilitzadors del segle XVIII. És el Goya polític, un escultor de pobles, un creador genèsic. És l'aragonès màxim i un dels espanyols majors.

I res d'això hom li abona en compte, perquè expulsà els ignasians d'Espanya, simpatitzava amb l'Enciclopèdia i la Revolució i fou gran Mestre de la Maçoneria.

Per tan grans delictes, uns mals aragonesos reneguen d'ell i voldrien esborrar el seu nom de la superfície de la terra.

"Domine, dimitte illis quia nesciunt quid faciunt".

Angel SAMBLANCAT.

Eduardo Gómez de Baquero

La terra ha mort un home. Però al cel de la literatura no s'ha extingit pas la llum que irradiava aquest escriptor que es digué "Andrenio". Era un astre de primera magnitud que brillava per la seva pròpia essència. En aquest periodista pulcre es dona un cas que contradiu les rutines i els ordres establerts pels costums i els tarannàs que determinen les actuacions dels homes que viuen en el món de les lletres i de la política. Gairebé sempre, els minyons començaven per ésser anarquistes; després, ascendint — o descendint, segons el propi lloc d'observació —, "es feien socialistes"; més tard, republicans; més enllà de la carrera, es deien demòcrates; passaven al liberalisme més o menys liberal; i acabaven, i acaben, per ésser "conservadors", de la mateixa manera i amb la mateixa classe de bona fe que havien estat totes "les altres coses", com si "aquestes coses" fossin els graons d'una escala jeràrquica que calia recórrer per arribar al cim.

Eduardo Gómez de Baquero ho féu al contrari. En morir, era més liberal que mai; i era més liberal que mai, perquè sempre ho havia estat. I quan fou conservador, no ho fou d'una forma que donés del mot "conservador" una idea pobra, estreta, fosca, tenebrosa; no ho fou en un sentit de negació del dret i de la llibertat, cas que es dona en homes que es diuen liberals, i que no són sinó uns egoistes o uns obtusos.

"Andrenio" ha mort liberal, a més a més, perquè era un home que anava al pas, però que anava endavant, pels camins que condueixen a la nova Europa, a la vida nova del món d'ara, de la civilització que es refà de la catàstrofe.

Així com, sovint, les llums de la intel·ligència de molts homes, amb el pes dels anys, van minvant, van enfosquint-se, la força, les facultats intel·lectuals del gran periodista i escriptor i pensador que avui ja enyorem, amb el temps, es veu que havien esdevingut més clares, més poderoses, més lluminoses.

Eduardo Gómez de Baquero havia començat per on comencen els que volen anar lluny. Ell era amic nostre i de la terra nostra, i era amic dels catalans perquè ens coneixia, i ens coneixia perquè ens havia visitat i ens havia estudiat, que és la manera normal de conèixer els homes i els pobles.

EDUARDO LÓPEZ-NERÍN

Els innocents

Uns peus que semb.en una cara. Hi ha qui tant els fa tenir els peus al cap com el cap als peus

En vigílies de la Conferència Naval

SALVANT els obstacles que la suspicàcia de cada país interessat hi posa per davant, ens atensem cada dia més — és clar — a la data de la celebració de la Conferència per al desarmament naval. Això de desarmament naval és un dir. Perquè suposem — i més que suposar, podríem afirmar — que dels països interessats (Estats Units, Anglaterra, França, Itàlia, Japó), no n'hi hauria ni un que acceptés el desarmament lli i pla de llurs flotes poderoses.

Treballen les Cancelleries; treballen els representants diplomàtics, treballen els governs respectius. Pel que ens diuen les informacions periodístiques oficioses, podem afirmar que tots treballen perquè la Conferència Naval que s'ha de celebrar no fracassi com fracassà l'anterior.

No obstant, ja es parla d'actituds irreductibles, de posicions poc conciliadores, d'exigències que fan perillar la feina embastada entre Hoover i MacDonold durant l'estada a Nordamèrica del ministre laborista.

Cada país vol avantatges especials, condicions que siguin a favor del seu criteri, que és com si diguéssim del seu profit. Sota pretext del desempar en què quedarien els territoris llunyans que cada país posseeix — que explota, diríem més justament — solliciten, regategen avantatges i preferències que, per bé que els altres no ho diguin, cadascú voldria poder rebutjar en absolut.

Fet i fet, tenint en compte les coses que fins ara ens han estat dites, es pot assegurar que els debats seran força moguts, i que difícilment s'arribarà a un acord que posi fi a la disbaixa, a l'enorme dispendi que les flotes, les esquadres de guerra, representen per als països que aviat es reuniran en la Conferència projectada.

Tinguem fe, però; esperem que, si no per esperit de justícia, per horror a allò que les flotes de guerra — com tota mena d'armaments — signifiquen, els respectius governs, mirant els seus interessos en perill, imposaran moderació als llurs plenipotenciàries en la Conferència; i si no s'aconsegueix reduir els armaments marítims, almenys que no siguin augmentats, que no es tingui la pretensió suïcida de voler ésser més que el veí.

El fracàs de la Conferència d'ara, no cal

dubtar-ho, fóra això: la competència desenfundada, la follia desfeta, la febre constructora — oh paradoxa horrible! — de creuers i més creuers de guerra.

Ben net que no tots els que interveuen en l'afar estan conformats amb la reducció d'aquests ni d'altres armaments. Fresc està a la memòria de tothom l'escàndol de l'observador nordamericà a la passada conferència de Ginebra per al mateix fi convocada. Quan més poc hom podia pensar-s'ho, es va saber que l'alludit observador — que a Ginebra combatia decidit tota possibilitat d'acord —, tot invocant un patriotisme particularíssim, cobrava magnífiques, fantàstiques comissions dels proveïdors de la marina de guerra nordamericana. Aquest minyó, en nom del seu patriotisme, la única cosa que defensava era el seu bossot.

L'exemple d'aquest cas no ha d'oblidar-lo cap ciutadà. I els pobles, encara l'han de tenir més present. Perquè, a fi de comptes, són els que paguen els plats trencats, i els sencers i tot. Són ells qui han de suportar les càrregues pesades de la guerra, i les no menys feixugues càrregues de la pau.

Conseqüents, doncs, amb el nostre punt de mira, que és, al capdavall, el més just, el més lògic, seguim creient que els governs poca cosa faran a favor del desarmament veritable, car els interessa molt relativament; i que és del poble, del poble en general, d'on ha de sortir la veritable i la possible realitat del desarmament. No la reducció d'aquest o de l'altre sistema d'armament, sinó de tots els armaments; dels de mar, dels de terra i dels del cel.

Dolorosament, hem de reconèixer que aquest ideal nostre és ben llunyà. Que la intenció podrà ésser bona, i ho és, de bona. Però el poble no ens fa companyia. Emmetzinat per falsos apòstols de la pau, disposats sempre a entrar en guerra per la causa més petita, en té prou que siguin invocades certes categories d'honors, perquè ell, bon jan, corri a morir decidit. I si això fa el poble, que és el primer que hauria d'oposar-se a prendre les armes contra els seus germans, ¿com demanarem que els qui ens governen deixin de jugar amb l'arma perillosa d'un pacifisme armat de totes armes?

Angel PESTAÑA.

INTENCIONS

UN PREMI IGNASI IGLÉSIES

UN jove, M. Tolosà Surroca, ha llençat la idea, des d'aquestes mateixes pàgines, de crear un Premi Ignasi Iglésies. Un altre, Pere Cardona — que ja abans m'havia parlat d'aquest possible premi —, s'adherí a la idea amb entusiasme i fervor.

No han estat uns intellectuals pròpiament dits qui han llençat aquesta noble idea. Cal remarcar-ho. Els intellectuals, els que fan d'intellectual del matí al vespre, han oblidat Ignasi Iglésies mort, com l'havien oblidat viu. I és que per ells Ignasi Iglésies no era gairebé un escriptor.

No crec pas, però, que això sigui de dolendre. La glòria de l'artista no la fan els altres artistes; la fa el poble. I són ara dos joves, dos joves del poble, qui es recorden del nom d'Ignasi Iglésies per a posar-lo a un premi literari.

Jo no sóc d'aquells que, per a fer-se una posició social o política, adulen el poble. No crec pas que el poble tingui totes les virtuts. Bona part del poble és groller, incivil, brutal, incult; freqüenta la taverna o el cafè de barri; abandona les biblioteques i es desentén dels llibres; sols s'interessa pel futbol, el ball o la boxa; no sent cap mena d'inquietud espiritual.

No, no: el poble no té totes les virtuts. Però cal dir, en disculpa seva que — sobretot de fa uns quants anys — són pocs els que s'han preocupat de què les tingués. El poble no ha tingut directors, no ha tingut amics, no ha tingut mitjans. Ha lluitat, fins ara, pel jornal, pel tros de pa. Ara, però, cal que lluiti pel llibre, per la cultura.

Ja ho fa. Ja hi ha, en contraposició, una bona part de poble que llegeix, que assisteix a concerts i a conferències, que aplaudeix les obres que — per incultura, per incomprensió — refusa el públic burgès.

D'aquest sector del poble, intelligent i sensible, han partit les veus de Pere Cardona i M. Tolosà Surroca demanant la creació d'un Premi Ignasi Iglésies.

Aquest gest tan pur, tan noble, mereix, al meu entendre, tots els elogis. Si, cal crear aquest nou premi literari, que no farà cap ombra al Premi Crexells. I cal crear-lo no amb un esperit bèl·lic de partit, sinó amb un alt sentit de bondat i justícia. L'obra cultural d'un premi no ha de destorbar la de l'altre.

A més a més, la creació d'aquest premi pot ajudar a la glòria d'Ignasi Iglésies.

Bé està una font en una placeta de Sant Andreu, la barriada on nasqué i visqué el poeta; una font i, si pot ésser, les obres del poeta; una font on els infants hi vagin a jugar i els vells a pendre el sol.

Però bé estarà la creació d'aquest premi, que servirà d'estímul a la joventut i perpetuarà el nom d'un dels escriptors més purs, més dignes, més representatius de la literatura catalana.

Cal que les veus d'aquests joves no caiguin, no morin en la buidor; cal que es creï el Premi Ignasi Iglésies, que podria atorgar-se, anyalment, a la millor obra dramàtica.

Lluís CAPDEVILA.

Correu de l'Estranger

INTERNACIONALISME I IMPERIALISME RELIGIOS

l'endemà de la guerra, com s'esdevé sempre en situacions semblants, va produir-se una ofensiva general de l'esperit religiós.

El moviment és general. Només en una sola ciutat suïssa, per exemple, s'han format, després de la guerra, més de vint agrupaments de caràcter religiós. Als Estats

Units es compten de sis-cents a set-cents religions cristianes diferents. Ja s'ha fet remarcar que a Nova-York hi ha més esglésies i capelletes que no cabarets a París.

Tot això, independentment de les grans esglésies que es disputen les ànimes: la catòlica romana, l'ortodoxa grega, el mahometisme, el budisme, etc.

En mig d'aquest confusionisme de doctrines que pretenen resoldre l'enigma de la vida, una nova idea—filla d'aquell internacionalisme benemerit que, malgrat, tot, va obrint-se camí—neix i pren força.

Es tracta d'una mútua i comprensiva tolerància religiosa que permeti una universal unificació de totes les creences.

El poeta hindú Rabindranath Tagore, guanyador d'un premi Nobel, ha declarat que l'obstacle més gran que s'oposa a la unificació i pacificació del món és l'existència de religions que es vanen de tenir elles soles el privilegi de posseir la veritat i el dret de convertir la resta de la humanitat.

Aquest esperit sectari no és, ben mirat, més que una variant de les més autèntiques essències imperialistes. Caldria que tots els homes de bona voluntat de tots els països i de totes les races s'unissin per tal de suprimir les barreres que, en nom d'un Déu concebut de tantes maneres diferents, separen els pobles.

POLÍTICA AUSTRIACA

ES agències telegràfiques ens havien informat que aquests darrers dies la crisi constitucional austríaca s'havia resolt favorablement per al govern clerical-feixista de Schober, i que, per tant, els socialistes havien tingut una derrota important.

La veritat és que Àustria ha estat, durant uns dies, a dos dits de la guerra civil, i que els feixistes, que amb l'ajuda del govern pensaven assolir tots els seus objectius revolucionaris, han fracassat en tota la línia, i són, en canvi, els socialistes els que s'han emportat la victòria.

Àustria, desde la guerra, és, com hom ja sap, un minúscul país, amb menys població que Bèlgica. Constitueix una república federal amb institucions purament democràtiques; i Viena, que segueix essent una gran capital, constitueix una província independent amb iguals drets que les restants províncies.

En les províncies, els clericals i els burgesos tenen encara molta influència. Però a la capital—Viena—, que té ella sola més de la tercera part de la població total del país, els socialistes—molt ben organitzats—tenen una immensa majoria.

Però la seva política—dins l'autonomia de què gaudeixen els respectius departaments—d'atrevides realitzacions socials, exasperava la minoritat clerical-burguesa. D'aquí el projecte de nova constitució presentat pel govern que, en realitat, posava fi a la república democràtica i instaurava una dictadura disfressada.

Literatura antibèlica

SEGUIX estant de moda a Catalunya, a Espanya i arreu del món la novella anti-guerrera, la novella que podríem dir-ne del front de batalla, de l'antic front de batalla alemany o aliat.

Sobre aquest tema va donar, fa poc, una interessant conferència a l'Ateneu Enciclopèdic el nostre amic Joan Alavedra.

A Madrid no paren d'editar llibres d'aquest gènere. Després de "Sin novedad en el frente", hem rebut de l'Editorial Cenit "Los que teníamos doce años", de Glaeser. "El sargento Grischa" d'Arnold Zweig i "Cuatro de infantería" d'Ernst Johannsen.

"Los que teníamos doce años" ha estat un èxit quasi tan gros com el de "Sin novedad en el frente". I ho seran també els llibres de Zweig i de Johannsen.

De totes aquestes obres s'anuncia la traducció al català per l'Editorial Proa. La de "Sin novedad en el frente" ha estat feta ja per l'Alavedra i publicada per Proa amb el títol més conforme amb l'original alemany de "Res de nou a l'Oest".

Si tota aquesta literatura serveix per afirmar i refermar la voluntat de pau, avui tan arrelada als pobles que van patir el flagell de la guerra, els escriptors no hauran fet perdre el temps als lectors i tantes tonades de paper no s'hauran embrutat en va.

Llegim, llegim tots, ex-belligerants i neutrals, aquests llibres saludables. Compenetrem-nos de llur esperit, i que de tots els llavis i cors brolli unànime la maledicció contra la guerra.

Comprant llibres es pot també governar, es pot votar.

L'edició i difusió de la literatura antibèlica ha de tenir tots els caràcters d'un plebiscit.

Però el projecte se n'anat a fons. El govern ha hagut de pactar amb els socialistes. I els principis democràtics—el sufragi universal, el parlament, el jurat, etc.—han estat respectats.

Adéu, any vell!

Quan dels dominis del vell Cron tot just passares el cancell, l'home t'alçà un dossier i un tron de fantasia i d'oripell.

Ara aqueix tron es descompon; l'entronitzat cau de clatell...
Adéu, Any Vell!

Quan en triomf vares entrà, mil passions vas exaltà i com que l'home és un anyell, va creure en tu i en el demà i així et pogueres burlar d'ell.
Adéu, Any Vell!

Sortint de l'ou, a fer camí! Flors i violes vas collir

pel viarany verge i novell, mes les espines del Destí han fet feixuc el teu farcell.
Adéu, Any Vell!

Ai, aviat vares cercà un nou camí fressat i pla;

qui hauria dit — voto a n'ell! — en veure't fort i sa, que t'estimessis tant la pell.
Adéu, Any Vell!

Com si la sang et fes el bull, vares entrar tot ple d'orgull amb el gaiato i el cistell,

un cistellet xic ben curull del que en el temps hi ha de més bell.
Adéu, Any Vell!

Fent el valent per aquests mons, vas començar ple d'il·lusions enjogassat com un cadell,

i has acabat ara els torrons amb la son dolça del vedell.
Adéu, Any Vell!

Del teu encís, llum del Sant Graal, i del teu somni radical s'ha enderrocat el gran castell;

d'aquell famós "Ciri-Pasqual" no'n resta ja sinó el cremell.
Adéu, Any Vell!

Pretensions Any vint-i-nou, tan presumit eixint de l'ou,

que ens eres nord, guia i farell, per tu sofrim el gra que ens cou i ens va la bossa de gairell.
Adéu, Any Vell!

Mentre ensenyaves la moral de les revoltes dels de dalt,

era ta veu un cant d'ocell; però, a la fi, ens has fet tant mal com qualsevol fill de bordell.
Adéu, Any Vell!

Amb ideals de Déu sap on, ensupenbit vas veni al món;

volies fè un gros capgirell... però les coses són com són i ara te'n vas tu de clatell.
Adéu, Any Vell!

Adéu, Any Vell!

Adéu, Any Vell!

Adéu, Any Vell!

Adéu, Any Vell!

Adéu, Any Vell!

Adéu, Any Vell!

Adéu, Any Vell!

Adéu, Any Vell!

Adéu, Any Vell!

Adéu, Any Vell!

Adéu, Any Vell!

Adéu, Any Vell!

Adéu, Any Vell!

Adéu, Any Vell!

Adéu, Any Vell!

Adéu, Any Vell!

Adéu, Any Vell!

Adéu, Any Vell!

Adéu, Any Vell!

Adéu, Any Vell!

Adéu, Any Vell!

Adéu, Any Vell!

Adéu, Any Vell!

Adéu, Any Vell!

Adéu, Any Vell!

La columna de l'esquerra

EN PUIG I PUJADES

FIGUERES. La Rambla. El Castell. Alvarez de Castro. El magnífic teatre. El monument a Monturoil. L'Ampurdà. A prop el mar. La costa brava. Un paisatge que té el fons feréstec dels Pirineus i la plana blava de la mar propera... Federalisme. Cementiris civils. Marina liberal. Republicanisme feréstec, perquè prop hi ha un carlisme que encara remueja la cua del segle passat i un sentit provincià arrecerat a Port-Bou...

Figueres. Terra oberta a totes les cordialitats republicanes, a totes les idees perfectament democràtiques, a totes les innovacions progressives. En aquesta terra el nom d'un home, amic de totes les inquietuds barcelonines, seguidor de tots els moviments espirituals, company inlassable de certs mestres literaris i treballador conscient que realitza una obra política i literària alhora, amb la màxima dignitat.

Aquest home, és Puig i Pujades.

Es un home baix, grassó, amb la cara perfectament afaitada i una calba inicial simpàtica i lluent. Té una mirada serena i amical i una mà d'una franquesa extraordinària. Si En Puig i Pujades dona la mà a un home, pot estar segur que aquell home té per sempre més un amic. En Puig i Pujades és federal, federal dels de tota la vida. Això que sembla una broma, vol dir ra. Però En Puig i Pujades, sempre i a tot elogi. Ha pogut passar i creuar a altres colors polítics, la seva influència personal; ha pogut cotitzar la seva figura amical, per a eleccions polítiques compromeses, ha pogut fer el joc d'altres republicans que amb una excusa estúpida i cretina de posar-se al costat del candidat més liberal, han trepitjat la candidatura del representant més aferriat a la representació espiritual de la terra. Però En Puig i Pujades, sempre i a tothora ha tingut, no la dignitat del càrrec, sinó la dignitat de la idea política; no la dignitat del valor representatiu, sinó l'autoritat de la idea que defensava. En Puig i Pujades no ha traïdonat mai cap dels seus ideals. Els ha defensat tothora i no ha escomotejat mai la posició que ocupava.

Tot liberal, republicà, democrata, sindicalista, que ha arribat a la porta de casa seva, demanant ajut, protecció, companyia, material i espiritual, ha trobat el dintell de can Puig i Pujades obert perfectament.

—Aquesta casa és de tots els meus amics. Fins d'aquells que no en saben ésser — diu En Puig i Pujades.

I té raó.

Sense confiança en què els teatres de la ciutat li facin cas, escriu comèdies, que no entenem per què no es representen, estant molt millor que molt del que ens solen donar; sense pretensions, fa una tasca literària amb la devoció de l'artesà medieval; sense creure en la possibilitat d'un triomf, treballa en les coses d'art i de lletres, posant en aquestes coses el seu amor als treballadors i pensant en l'herència espiritual que li llegà Ignasi Iglésies, quan li digué:

—Encara que no us agraiixin mai, estimen la gent de baix. Tenen raó de tenir odi fins i tot als que s'hi apropen amb mà amiga, perquè són tantes les vegades que els han enganyat un cop han estat aprop, que més els fan por que bona cara... Però estimen els humils, perquè a la fi, ells no tenen res i ells quasi ho tenen tot.

En Puig i Pujades, a Figueres, és un amic de la República, és un amic del nostre art liberal. Calia retre-li un homenatge a ciutat, perquè a Figueres representa l'esperit de ciutat, que vol dir esperit de civilització.

LA CAMPANA DE GRÀCIA, en aquesta campanya en honor dels homes d'esquerra no es podria sostreure a aquest homenatge sinceríssim.

La setmana que ve: AMBROSI CARRION

ÉSSER O NO ÉSSER

El govern soviètic ha ordenat que amb motiu de les festes de Nadal sigui activada la campanya antireligiosa a tot el territori de la Unió.

No res d'enterniments, doncs, davant les festes tradicionals de la cristiandat.

Cal reconèixer que els soviets són més conseqüents que molts anticlericals de casa nostra.

NADAL... PANXA CONTENTA!

Això a part, la majoria d'aquestes festes han perdut gairebé tota la seva essència religiosa. Nadal, per exemple.

Què és Nadal entre nosaltres? Ningú no pensa en el bon Jesuït de Betlem... Tothom pensa, en canvi, en els bons torrons, en el gall suculent, en aquells núvols decoratius i avorrits de la tarda festiva...

¿Què queden encara uns quants pessebristes? Bé, sí; coses de canalla... Dèries sublimes també, si voleu, d'uns artistassos!

RECANÇA

La Cambra belga ha aprovat el projecte de llei relatiu a la flamenquització de la Universitat de Gand.

I pensar que hi ha pobles que resolen harmònicament llurs problemes!

PARALLEL

El Papa ha adreçat als patriarques, arquebisbes i bisbes de tot el món una encíclica en la qual fa remarcar la importància dels exercicis espirituals.

La tenen, sens dubte. Són, certament, una cosa gairebé tan avorrida com la gimnàstica sueca. I si bé no tenen la virtut de deixondir l'esperit, com la gimnàstica el cos, tenen, en canvi, la de millorar, tot sovint, la posició social del piadós exercitant.

HOMES!

“Els infants — deia La Bruyère — són orgullosos, desdenyosos, colèrics, envejosos, curiosos, interessats, dropos, inconstants, tímids, intemperants, mentiders, dissimulats; riuen i ploren fàcilment, tenen goigs immoderats, i penes amargues per coses de no res; no volen sofrir cap mal, i els agrada fer-ne: són homes ja.”

PEIX GROS

A Roma hi ha hagut, aqueixos darrers dies, una gran fornada de mitrats i nomenaments de alta jerarquia eclesiàstica.

En una sola jornada foren proclamats sis cardenals.

Sis soldats més a l'exèrcit roig del Papa, que és un exèrcit no molt nombrós, però que costa molt de mantenir.

POBRE BOTÍ

Sempre se'n saben de noves, i per això és que l'Àvia no volia morir mai.

Ara diuen de Rússia que l'exèrcit comunista, o siguin els vermells, s'han apoderat de dos frares.

I un hom se'n fa creus, com hi ha món.

Se'n fa creus, pensant en la nosa que els faran.

Almenys a nosaltres, la veritat sia dita, ens farien molt destorb un parell de frares.

NO ÉS DEL QUI LA BUSCA?

La grossa de Nadal ha caigut enguany a Saragossa.

Sort que tenen, els “maños”.

Sort i fe.

Perquè ja feia dies que es venia reformant la cèlebre cobla:

“La Virgen del Pilar dice que no quiere ser francesa,

que vol una apuntació dels quinze milions de peles.”

I justa, tot el bitllet a la seva diòcesi.

BONA CAMA

Un dia d'aquests són esperats, a Barcelona, uns quants estudiants que vénen de València a peu.

Vénen a visitar l'Exposició.

Són d'envejar, per la cameta i el dalit.

Els aconsellem, però, que la visita pel recinte de l'Exposició la facin a cavall.

Estem segurs que ens ho agrairan.

PERILL EN EL MAR

Llegim un telegrama a la secció estrangera dels nostres diaris de cada dia:

“Diuen de Lisboa que s'ha rebut un “ràdio” d'alta mar, procedent d'un vaixell italià que demana auxili.”

No serà pas la nau del “Duce”.

Aquesta, encara que faci aigües, per ara, marxa segura.

SOLUCIONS EXTREMES

El general xinès Fat — Fat Advers, s'havia de nomenar — prengué la desesperada resolució de suicidar-se davant del fracàs de no poder dominar la situació a Canton.

Els grocs, tant els japonesos com els xinesos, es prenen aquests contratemps massa a la valenta.

Tant a Canton com a Can Tunis es presenten situacions difícils, i si tots els valents que s'hi troben s'haguessin de suicidar, aquesta Terra beneïda aviat seria un Canyet.

LLUNA PROLÍFICA

Sovintegen els casos de dones que pareixen tres criatures d'un sol cop.

I fixeu-vos que sempre són dones pobres, les que tenen aqueix do d'enviar a grapats els fills al món.

Si és veritat que cada criatura porta un pa de sis lliures sota l'aixel·la, aqueixes pobres dones i els marits respectius tindran molt pa, però pel mateix fet de tenir-ne molt, l'hauran de menjar molt sec.

NO VAL A EXAGERAR

Un senador de la Cambra de Nord-Amèrica ha dit que “Mussolini és un perill constant per a la pau del món.”

Que ens perdoni el senador, però aquestes paraules tenen un sentit exagerat. Això és inflar més la supèrbia del “Duce”, que ja està prou inflada.

I a la fi, qui trontollarà no serà la pau del món, sinó l'estabilitat d'una granoteta que el jorn més impensat rebentarà.

EL NADAL TRIST

A Berlín — sens dubte per ganes de fer la competència a Londres —, compten actualment amb més d'un milió d'obriers sense feina.

Ve't ací unes festes nadalenques que hauran estat ben consiroses per a moltes llars.

Un recurs de compensació hi havia, no obstant: que els russos, que no volien celebrar el Nadal, enviessin els torrons i les neules als alemanys que no podien celebrar-lo.

FRED

Cablegràfic de Xicago que en una de les regions limítrofes d'aquella part de Nord-Amèrica, el termòmetre ha arribat a 34 graus sota zero.

Un consol per a nosaltres, que havem tastat ja els primers freds d'aquest hivern.

Trenta-quatre graus, si és que poden existir, no caben en la imaginació de cap animeta fredolica.

El fred que aqueixos graus representen, només es poden suposar comparant-los amb la fredor que inspiren certa mena d'eleccions.

La columna de la dreta

EL SENYOR ALFONSO

ES un senyor baix, grassonet, té un bigotet gris i galletes rosades, com l'albada, quan aquesta és de color de rosa; els seus pòmuls encara són una mica més vermells. Té una front creuada per quatre o cinc arrugues i amb una suor permanent... Es un bon home, és un sentimental, com una catedralassa... El fa plorar tot. Fins quan parla s'ennuega... Pobre senyor! Ell és dels que es senten catalanes honrados y laboriosos, pertany a aquella menestralia del 1888, que feia l'Exposició, sense adonar-se que aquell acte d'afirmació ciutadana tenia una significació pregonament racial... Era dels que parlava amb la “sonora” perquè feia més senyor i acudia als teatres quan llegia sota el títol De gran èxito en Madrid, perquè veia en aquest subtítol una garantia d'èxit, donat que creia als habitants cortesans com superiors en intel·ligència i sensibilitat a tota la resta provinciana... Era un magnífic diputat a Corts, patriarcal, benèvol, amic de tothom... —Yo soy más liberal que usted... — deia —. I s'ho creia.

L'home es sentí afalagat pels parlamentaris de Madrid, a qui admirava, perquè sabien dur una armilla amb gràcia i sabien quan es deu posar l'smoking i quan no... Això el tenia enamorat; s'extasiava quan enraonava amb un marquès, un comte i un duc. I ruboritzat del tracte, els deia:

— Señor marquès...

— Señor conde...

— Señor duque...

— Señor príncipe...

I ells, en veure'l tan pagès i tan bon home, tan inflat i tan ploraner... (Plorava, perquè els comtes, els marquessos i els ducs, li deien: Querido amigo!) decidiren protegir-lo i l'anomenaren “Director general” en una combinació... L'home arribà al seu poble fet tot un senyoràs. Fins els obrers de la fàbrica, perfectament arrengrats i instruits, li feren una manifestació espontània, que ell creia sincera:

—Visca el nostre amo!

—Viscaaa!!

—Visca el nostre diputat!

—Viscaaa!!

—Gràcies, gràcies... — deia —. I plorava, plorava emocionat.

Enternit deia a tothom:

—I que són bons, els treballadors! Com m'estimen! Els podriem augmentar el sou!

—I ara! — deia llavors qualsevol de la direcció fabril. — De cap manera! Prou i massa que fa vostè de mantenir-los... Car, si que fariem broma!... Encara han fet poc... Vostè s'ho mereix tot, home... Els treballadors l'estimen molt. Què farien els pobres sense vostè?

—Vol dir?

I l'home tornava a plorar. Fins que un dia va arribar a Madrid i es va adonar que l'havien nomenat director general, però que tenia que sucumbir al que li manaven, els senyors comtes, ducs i marquessos. I deixà la direcció general... Llavors li tornaren a donar coba i l'home tornà a plorar... “Hombrè laborioso, honrado catalán, etc...” I el tornaren a fer servir de ninot d'auca... Ell, però, sempre plorant. Fins que un dia li posaren un petardet a la porta de casa seva i compregué que els treballadors feien massa broma... Li tornaren a donar un càrrec i li prengueren... el càrrec i el pel. Però per fer-lo content li donaren un títol nobiliari. Aquell dia s'emocionà tant, que estigué a punt de morir.

Ara ell mateix s'admira tant, que es diu ell mateix: —Sóc tot un senyor comte... I no se'n sap avenir.

De quan en quan encara plora. Es un sant cristià.

La setmana que ve: RAIMOND D'ABADAL

La Legislació Internacional del Treball

La genesi de la partida tretzena del Tractat de Versalles, consagrada a l'Oficina Internacional del treball, la trobarem analitzant l'obra de l'Associació Internacional per a la protecció dels obrers, sorgida de la Conferència de 1900, a Basilea.

Els congressistes de Basilea davant la formidable tasca a realitzar en el camp de la legislació obrera internacional optaren per la creació d'una Oficina privada que recollís tots els documents susceptibles d'interessar la vida del treball. Ells cregueren que una Oficina privada, amb delegacions a tots els països, estaria alliberada dels entrebancs oficials dels governs i que, en definitiva, la seva acció seria més eficaç. I no s'equivocaven. Qui podrà negar la gran importància de la centralització de tots els documents legislatius relacionats amb la vida obrera de cada país? No és evident, per altra banda, que la creació d'una estadística de les institucions obreres, fenòmens socials, desenrotllament del segur cooperativista, atur forçós, malalties, salaris, hores de treball, havia de tenir, ultra altres aplicacions, l'avantatge de facilitar els mètodes comparatius entre les diverses legislacions?

Hom disposà que l'Oficina central de l'Associació funcionaria com a Centre d'Informacions obreres i que tindria la missió de preparar la tasca dels successius Congressos que, periòdicament, havien de reunir-se (diverses conferències celebrades a Berna, conferència de Leeds, etc.).

Els delegats reunits a Basilea no pretenien pas dotar tots els països d'una legislació social uniforme, però esperaven, almenys, poder aconseguir una mena d'entesa legislativa a favor de la protecció del treballador.

Gràcies a la centralització documental realitzada a Basilea, a partir de 1900 es comença a treballar seriosament en l'obra de la legislació obrera internacional. La famosa "Carta del treball" incorporada al Tractat de Versalles és obra gairebé exclusiva de l'Associació a què venim a referir-nos. Les Convencions internacionals signades posteriorment per gran nombre de països interessant expressament qüestions de treball obrer, també són la resultant de la tasca de l'Associació. Els tractats de treball que regulen la protecció dels treballadors emigrants, amb caràcter de reciprocitat, garantint-los, per exemple, els beneficis de l'assegurança contra accidents, són així mateix obra de l'organització de Basilea. L'Associació Internacional per a la Protecció del treballador organitzà l'any 1913, la Conferència de Berna, en la qual es posaren les bases de la convenció sobre el treball de nit dels infants i les dones i, d'una manera precisa, sobre la limitació de les hores de treball, fins aleshores a l'arbitri dels patrons.

De la Conferència de Berna al començament de la gran guerra, només hi van mesos. Tothom sep l'enorme influència que en les veritables causes del cataclisme varen exercir les rivalitats econòmiques i les competències industrials entre els Estats. L'interès de l'obrer, en aquestes lluites de gran envargadura, fou deixat de banda sempre. Al Congrés de Leeds, hom se n'ocupà a fons, i no hi ha cap dubte que els acords d'aquest Congrés i l'obra de les Conferències anteriors influïren poderosament en l'ànim dels que elaboraven el Tractat de Versalles.

Domènec de BELLMUNT.

Els drames de la Bastilla

— Acte primer —

UN HOME D'INTERIOR

(L'escena representa un calabós de la Bastilla sota el regnat de Lluís XV.)

LA FILLA DE L'ESCARCELLER EN CAP (parlant tristament dintre el calabós).—Quina funesta inspiració va tenir el meu pare quan va casar-me amb el cèlebre Latude, presoner d'aquest castell! Desolat per les repulses que li valien les evasions massa freqüents de Latude, el meu pobre pare s'imaginà que, un cop casat el seu il·lustre presoner, esdevindria un home d'interior, s'estacaria en el seu calabós alegrat per la presència d'una dona, i no pensaria més en abandonar la Bastilla! Ai! Cruel desillúsió! Alguns dies després del casori, l'incorregible Latude s'evadi, un cop més, amb l'ajuda de la meva roba nupcial transformada en corda nuada. Agafat de nou al cap de pocs dies, entrà altre cop al calabós conjugal, però tornà a escapar-se la setmana següent, lligant pany per pany els mocadors, les mitges i les camises que constituïen el meu "trousseau". Quina trista existència, la meua! El meu marit passa el temps preparant les seves evasions, a escapolar-se, i a deixar-se agafar de nou! Però callem, car el meu pare, l'escarceller en cap, s'acosta fent la ronda de nit.

L'ESCARCELLER EN CAP (entrant). Sempre sola? Encara no ha tornat, el teu marit?

LA FILLA. — Ai, pare meu!
L'ESCARCELLER. — Pobra filla meua! Per tal de retenir Latude en el seu interior, l'altre dia li vàreig adreçar un anònim a l'hostal del "Vedell coronat". Sempre para en aquest hostal, o, quan menys, s'hi fa enviar la correspondència, cada vegada que s'escapa. Amb aquell anònim li advertia que tu t'aprofitaves de les seves absències per deixar-te engatusar per les pintes xun-gues que tenim engabiades al soterrani. Jo em creia que la gelosia evitaria que el teu marit toqués més pirandó. Però... ca! No hi ha res a fer.

LA FILLA. — Ai, pare! Ara comprenc per què Latude no es cansa de fer-me pèrfides allusions als físic avantatjós de les pintes de les celles d'abaix.

L'ESCARCELLER. — La seva gelosia no l'impeidex d'evadir-se com sempre!

LA FILLA. — No; però l'altra nit, pensant que jo l'enganyava durant la seva absència, va presentar-se d'imprevist després d'haver llimat des de fora els barrots del calabós. Va fer-me una escena terrible, i va declarar que l'infant que jo porto a les meves entranyes no era d'ell, i que havia estat, sens dubte, concebut per les pintes del soterrani.

L'ESCARCELLER. — Calla! Ve algú! Sento soroll d'esclops.

ELS GENDARMES (fent entrar cordialment Latude). — Li tornem l'espòs, senyora Latude.

LATUDE (alegrement). — Ah! Tan mateix, fa alegria, entrar a casa! (a la seva dona) De pressa! Porta'm les pantufles.

L'ESCARCELLER. — Com diable us escapeu, trobant-vos tan bé a casa vostra?

LATUDE. — I la meua reputació, sorge? Jo sóc víctima de la meua celebritat! La cort i la ciutat no s'entretenen en altra cosa que amb les meves extraordinàries fugides. Cal que m'evadeixi de tant en tant, per a mantenir la meua reputació. Noia: para la taula.

LA FILLA. — Déu meu! No hi ha un sol plat en el bufet.

LATUDE. — Ah! tens raó! Me n'havia oblidat. L'altra nit vàreig fer-los servir per sortir una mica. Amb l'ajuda d'un fil feia baixar els plats, deixant-los l'un sobre l'altre, ran del mur de la Bastilla, fins que la pila de plats fou al nivell de la finestra del calabós. Havent llimat els barrots, vàreig assegurar-me sobre la gegantesca pila, i en retirant-me de sota meu, un a un i amb precaució, els plats, vàreig arribar ràpidament a terra.

— Acte segon —

EL FILL DE LATUDE

LATUDE (sol.) — Durant la seva grossessa la meua dona viu amb el seu pare,

De la diada

De com pot enganyar un nano al senyor Esteve. Amb la lluentor d'un duro. ¡No veieu que es tanta la afició que hi té!

l'escarceller en cap. La gelosia m'estenalla! Es meu, l'infant? M'ha enganyat, la dona? Terrible incertesa!

L'ESCARCELLER (entrant alegrement). — Latude! Estimat gendre! Ets pare d'un noi admirable!

LATUDE. (amb pena). — S'assembla a les pintes d'abaix?

L'ESCARCELLER. — No, Latude! És ben bé el teu fill. No el pots renegar de cap manera! Ha arribat tres mesos abans de l'hora, perquè no s'ha resignat a restar empronat més temps en el si maternal. Digne fill del seu pare, l'estimat infant, per evadir-se, ha transformat el cordó umbilical en minúscula corda nuada.

LATUDE. — El dubte s'ha esvaït. Es ben bé el meu fill!

L'ESCARCELLER. — Demà passat celebrarem el bateig.

LATUDE. — Conformes! No us inquieteu. Jo mateix aniré a comprar els confits.

— Teló —

C A M Í.

(Traduït per VELL FAUNE)

Emil Loubet

HA mort un expresident de República. Ha mort, doncs, un home il·lustre.

L'home que ascendeix fins la presidència d'una república és, per aquest sol fet, un gran home.

Emil Louvet no era un combatiu, com Poincaré. La seva política durant la presidència fou una política d'intel·ligència i bondat. Més que del problema dels armaments es preocupava del problema de la cultura.

Era un home amable, bo, intel·ligent, amic de llimar, de suavitzar asprors.

Els francesos, quan parlaven d'ell, li deien: "Ce bon monsieur Louvet!"

Per ells, més que una autoritat, i essent això, precisament, una prova de respecte, era "aquest bon senyor Louvet".

Ara, complida leialment, noblement, la seva missió, vivia allunyat de la política. Descansi en pau.

IGUALADA

A la nostra ciutat hi manquen aigües, i, comprenent-ho així, l'Ajuntament ha adquirit un dels manantials de Santa Càn-

dia, lloc on les aigües són abundoses i millorables.

Però, les dues companyies particulars que fins ara ens han subministrat aquest líquid a gotetes, això ho troben bé, i volen que l'Ajuntament es desdixi de portar l'aigua de Santa Càndia amb el bonic propòsit que els igualadins ens tornem a quedar amb el brou de guix que ens serveixen.

Ja sabem, amb tot, que el negoci, segons per qui, importa més que la salut d'una població. Però que no se'ns digui que a Carme patiran set i que hauran de tancar les fàbriques, puix els qui no tenim mandra de caminar, sabem que allí hi ha aigua per tothom i que encara en sobra.

La premsa local, no cal dir que s'ha ocupat d'aquest afer i a fe que sols la "Revista" de "La Econòmica" ho ha fet amb claredat i valentia. Les altres publicacions ("Gasetta Comarcal" i "Llibertat") s'han excedit en lo que han pogut en defensar els interessos... de "A. Artés i fills", "Aigües de Rigat, S. A." i del senyor Closa, carlí major. Que els aprofiti.

CORRESPONSAL.

J. C. — Anirà. Però no us despacienteu, que tenim molt original.

A. C. — També anirà... quan li arribi l'hora.

Un esparraguerí. — El motiu de la Carta és poca cosa. Però la Carta està ben escrita. Vós ho feu bé. Envieu altres coses.

Enric Soler a Mas (Sant Vicens de Castellet).

— Vostè s'ha equivocat, jove. No li podem contestar. Perquè la poca-solta i l'insult groller no es contesten. Més que l'opinió de vostè ens interessa la d'escriptors d'esquerra que, naturalment, saben llegir. Vostè no en sap.

L'oncle Maties. — Anirà. L'altre ha arribat tard.

P. E. P. (Reus). — Massa personal. Torneu a escriure, eliminant-ne un xic el personalisme, i ho publicarem.

Arcel. — Anirà un dels articles. L'altre, arribà massa tard.

J. B. — Va.

AQUEST NUMERO HA PASSAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

Imp. "La Campana". — Om, 8. — Barcelona